

до 2023/2024 навчального року

Організація освітнього процесу в закладах позашкільної освіти у 2023/2024 н.р.

Основні виклики і проблеми

Повномасштабна агресія РФ проти України зумовила низку викликів у позашкільній освіті, а саме:

1. Відтік (еміграція за кордон, переміщення в межах країни) контингенту вихованців та педагогічних кадрів.

2. Необхідність швидкого доповнення змісту навчальних програм, які не враховують потреби воєнного/повоєнного періоду.

3. Потреба в кадровому забезпеченні практичними психологами для надання психологічної допомоги дітям і працівникам, які постраждали від військових дій та які перебувають під впливом стресу переселення.

4. Недостатній рівень охоплення позашкільною освітою дітей та молоді з особливими освітніми потребами, неналежна чисельність відповідних фахівців, невідповідність будівель закладів вимогам доступності.

5. Відсутність у більшості будівель закладів позашкільної освіти укриттів/бомбосховищ, що гальмує процес переходу до офлайн-навчання.

6. Потреба в оновленні підходів до реалізації системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді, формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей.

Стан позашкільної освіти в умовах воєнного часу

Із перших днів військової агресії російської федерації проти України ХОІППО здійснює цілеспрямовану роботу з організації позашкільної освіти, що відіграє важливу роль у забезпеченні психологічної рівноваги, науково-методичного забезпечення та сприяє розвитку творчих здібностей, розширенню й поглибленню знань вихованців. Заклади позашкільної освіти області розгорнули активну роботу зі створення всіх можливих умов для доступності позашкільної освіти дітям із родин, які через війну опинились у скрутних життєвих обставинах.

Методичною службою ХОІППО розроблено поради керівникам гуртків щодо організації роботи в умовах воєнного стану, пропозиції щодо внесення змін до змісту, форм і методів роботи.

У період воєнного стану саме ЗПО нашої області стали осередками національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання й успішно реалізують Концепцію національно-патріотичного виховання, активно долучаються до заходів

патріотичного спрямування, як-от: акція до Дня пам'яті і примирення, флешмоб «Єднаймося заради миру», акція «Діти за європейський вибір», творчий фестиваль до Дня Європи, урочистості до Дня матері, Дня батька, Національний флешмоб «Сади для Перемоги», акція «Повертайся живим», фотоквест «А я йду по світу у вишиванці», присвяченому Всесвітньому дню вишиванки.

Важливою формою роботи стала Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»).

В умовах війни значення позашкільної освіти виняткове. Вона в цьому сенсі має значні переваги, зважаючи на її специфіку – мобільність, варіативність, соціально-педагогічну спрямованість, добровільність, доступність та можливість здійснення у різноманітних формах (гурток, студія, клуб або інше творче об'єднання); орієнтацію на інклюзивність та безбар'єрність.

Також, у відповідності до абз.3ч.2 ст.9Закону України «Про позашкільну освіту», державна політика спрямована на збереження та розвиток мережі державних і комунальних закладів позашкільної освіти без права їх репрофілювання, перепідпорядкування, злиття, передачі приміщень, обладнання, техніки в оренду, концесію, відчуження (продаж) землі, майна. Органи місцевого самоврядування забезпечують збереження і зміцнення матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти, розвиток їх мережі, ефективне використання закріплення за ними земельних ділянок.

Об'єднання різнопрофільних комунальних закладів позашкільної освіти в єдиний заклад є недоцільним, тому що кожен заклад має різний вектор в освітньому процесі та відіграє значну роль в освітньому, економічному та соціальному секторах розвитку певного регіону.

У нашому регіоні заклади позашкільної освіти здійснювали освітній процес в очній, дистанційній та змішаній формі. В умовах воєнного стану зросло навантаження з організації позашкільної освіти на ЗПО, які забезпечують здобуття позашкільної освіти в режимі офлайн. Ці заклади не обмежувалися традиційними освітніми послугами, надаючи також психологічну підтримку дітям та їхнім родинам, евакуйованим із районів ведення бойових дій, внутрішньо переміщеним особам.

Працівників ЗПО беруть участь у волонтерській діяльності, активно залучаючи до цього процесу вихованців: плетуть маскувальні сітки, збирають допомогу для армії, чергують у волонтерських осередках.

Основні проблеми позашкільної освіти в умовах воєнного стану

Недостатньо нормативно-правове забезпечення позашкільної освіти, діяльності закладів позашкільної освіти.

Погіршення ситуації у забезпеченні рівного доступу здобувачів освіти до закладів позашкільної освіти.

Недостатнє охоплення вихованців, учнів, слухачів військово-патріотичним напрямом позашкільної освіти.

Суттєве погіршення кадрового забезпечення системи позашкільної освіти внаслідок виїзду педагогів з України.

Недостатнє оновлення змісту і методики освітнього процесу у закладах позашкільної освіти української національної та громадянської ідентичності.

Методичні рекомендації, напрями і способи розв'язання проблем та забезпечення діяльності ЗПО у 2023-2024 н.р.

Організація освітньої діяльності в закладах позашкільної освіти з урахуванням фактора місця розташування та спроможності закладу надавати освітні послуги в умовах воєнного стану.

Внесення змін до методичної бази, пошук проектів для поповнення матеріально-технічної бази.

Внесення змін до змісту навчальних програм у контексті врахування потреб воєнного періоду, безпекової складової освітнього процесу, програми психологічної та психосоціальної підтримки.

Розширення контингенту здобувачів позашкільної освіти за рахунок дітей з особливими освітніми потребами.

Розбудова системи безпеки позашкільного навчання, створення укриттів/бомбосховищ.

Посилення національно-патріотичного і військово-патріотичного виховання з метою формування ціннісного ставлення особистості до Батьківщини, держави, нації, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, виваженості, відповідальності за природу як за національне багатство, здорового способу життя, готовності до змін та виконання обов'язку із захисту незалежності й територіальної цілісності України.

до 2023/2024 навчального року

Організація освітнього процесу в закладах позашкільної освіти у 2023/2024 н.р.

Основним напрямом діяльності ЗПО є утвердження української національної та громадянської ідентичності, зокрема національно-патріотичного виховання, військово-патріотичного виховання та громадянська освіта:

- поширення інформації про ветеранів війни, формування у суспільстві традицій вшанування пам'яті загиблих (померлих) ветеранів війни;

- здійснення національно-патріотичного виховання шляхом залучення ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, учасників Революції Гідності до здійснення заходів національно-патріотичного виховання.

- громадянсько-патріотичне та духовно-моральне виховання, що є складовими національно-патріотичного виховання, здійснюється за напрямками популяризації історії України, зокрема боротьби українського народу за самовизначення і творення власної держави, етапів державотворення та борців за незалежність і територіальну цілісність, а також українців, досягнення яких увійшли до світової історії, а також вшанування видатних особистостей державотворення, ветеранів війни, героїв які полягли в боротьбі за захист незалежності і територіальної цілісності України.

Військово-патріотичне виховання здійснюється за напрямками, що передбачають підготовку кваліфікованого кадрового потенціалу з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, учасників Революції Гідності з подальшим їх залученням до освітньої діяльності, реалізації програм, проєктів та заходів військово-патріотичного виховання.

Здійснення заходів з формування позитивного образу ветеранів, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, учасників Революції Гідності.

Удосконалення нормативно-правової бази закладу позашкільної освіти: стратегія розвитку, планування в умовах воєнного стану, що забезпечить утвердження української національної та громадянської ідентичності, реалізацію права кожної української дитини на освіту.

Посилення співпраці закладів позашкільної освіти та удосконалення роботи з місцевими органами влади, громадськими організаціями з питань сприяння безпеці та обороні, національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання.

Удосконалення роботи з силовими структурами, Національною поліцією.

Максимальне охоплення учнів, слухачів закладів позашкільної освіти військово-патріотичним вихованням.

Оновлення змісту і методики позашкільної освіти на засадах української національної та громадянської ідентичності, формування оборонної свідомості.

Ця робота має бути спрямована і включати наступний зміст:

- початкова військова підготовка;
- професійна орієнтація на військово-службову службу;
- професійно-технічна і спеціалізована військова підготовка;
- військово-прикладний і службово-прикладний спорт.

У реалізації змісту і методики освіти постає питання щодо змістового наповнення навчальних програм, навчально-методичних посібників, спрямованих на формування української національної та громадянської ідентичності.

Окремим важливим постає розвиток військово-патріотичного, науково-технічного і дослідницько-експериментального напрямів позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Вкрай актуальним напрямом є науково-методичний супровід освітнього процесу позашкільного закладу, внесення змін до системи методичної роботи, підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Окремим важливим напрямом постає реінтеграція ветеранів у цивільне життя шляхом їх перепідготовки за освітніми програмами «Позашкільна освіта».

Важливим постає питання піднесення престижу, стимулювання професії педагога-позашкільника, її моральної та матеріальної підтримки, не допущення погіршення соціального стану в умовах воєнного часу.

Необхідним також постає активізація участі закладів позашкільної освіти у залученні коштів із грантів, проєктів, наданні платних послуг з інших джерел, не заборонених законодавством.

Забезпечення рівного доступу до позашкільної освіти збільшення охоплення позашкільною освітою на рівні не менше 50-60 % дітей від загальної кількості дітей дошкільного і шкільного віку. Дотримання принципів безбар'єрності, доступності, забезпечення безпекової складової для учасників освітнього процесу.

Створення креативного позашкільного освітнього середовища, розвиток матеріально-технічного забезпечення ЗПО відповідно до вимог часу.

Оновлення змісту позашкільної освіти відповідно до потреб здобувачів освіти в повоєнному періоді, забезпечення контексту позашкільної освіти з інтеграції до європейського освітнього простору.

Розроблення комплексних заходів щодо кадрового забезпечення в кожному ЗПО, системи підтримки та стимулювання педагогів-позашкільників.

Оновлення програм, шляхів підвищення кваліфікації працівників закладів позашкільної освіти за програмами різного рівня та стандартів ЄС.З метою підвищення кваліфікації працівників закладів позашкільної освіти області, озна-

йомлення їх з актуальними питаннями розвитку позашкільної освіти науковцями кафедри менеджменту та інновацій ХОІП-ПО розроблені та скориговані програми з формування ключових та професійних компетентностей у дітей та молоді засобами позашкільної освіти з урахуванням воєнного стану. Пропонуємо педагогічним працівникам звернути на це увагу при подачі заявок на підвищення кваліфікації у 2023-2024 навчальному році.

Актуальність освітніх послуг, що надаються закладами позашкільної освіти

Оскільки громада є замовником освітніх послуг закладу позашкільної освіти, виникає необхідність вивчити потреби і запити батьків, дітей на розвиток тих чи інших напрямів позашкільної освіти, функціонування гуртків, а також враховувати рекомендації засновника закладу позашкільної освіти. Варто зробити це шляхом опитування, моніторингу. Слід звернути увагу на розвиток тих напрямів позашкільної освіти, що сприяють підготовці майбутніх фахівців, які розвиватимуть громаду, регіон, Україну, формуватимуть у дітей корисний досвід, компетентності, необхідні їм у житті, допоможуть при виборі майбутньої професії.

Звертаємо увагу на зміст Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року.

Для організації безпечного освітнього процесу керівник закладу позашкільної освіти має вжити заходів, згідно з рекомендаціями, зазначеними у листі Міністерства освіти і науки України.

Соціальне проєктування та соціокультурна діяльність ЗПО у громаді

В умовах війни спостерігається активізація дитячого та молодіжного самоврядного руху. Діти самостійно розробляють і реалізують різноманітні та соціально значущі для громади проєкти, спираючись на сформовані компетентності в різних галузях науки і техніки, екології, мистецтва, туризму. Дитячі та молодіжні проєкти допомагають вирішувати важливі для громади проблеми, розвивають в дітей соціальні компетентності. Така діяльність має сприяти налагодженню тісної взаємодії між закладом позашкільної освіти і громадянськістю, органами влади.

Соціальні проєкти можуть бути складовою навчальної програми, за якою працює керівник гуртка, її практичною частиною, а можуть бути більш масштабними, охоплювати всіх вихованців закладу.

до 2023/2024 навчального року

Організація освітнього процесу в закладах позашкільної освіти у 2023/2024 н.р.

Проектна діяльність може бути організована як у межах роботи гуртків різних напрямів, так і бути провідною в діяльності дитячого самоврядування. Позитивним досвідом на Хмельниччині є організація конкурсу на грантову підтримку дитячих і молодіжних соціальних проектів у територіальній громаді.

Приклади соціальних проектів:

– дитяча гра «Гарт твого майбутнього» із залученням батьків, керівників гуртків, військовослужбовців;

– правовий турнір «Народжені перемогати» з використанням онлайн-платформ;

– учнівська гра «Пізнай себе» з використанням історичних даних національного походження;

– уроки-суди над мовою окупанта, терористичними злочинами, що формує у школярів високу правосвідомість і правову культуру в системі громадянської компетентності;

– конкурс «Я, школа, родина, Україна» (про свою сім'ю або обраний образ активної людини в системі формування справжнього лідерства у патріотизмі);

– «На вікні свіча миготіла» (до дня пам'яті Голодомору);

– заняття гуртка громадянського виховання «Досліджуємо проблеми громади», «Роль громади в житті людини»;

– проект «Багатокультурна карта мого міста, села»;

– тренінги, проекти вихованців гуртків «Чесна толерантність» до Міжнародного дня толерантності;

– освітній пікнік до традиційного Дня Мрій «Наша Мрія-Перемога» (волонтерські акції, спортивні активності, мистецькі заходи, майстер-класи, патріотичні квести та змагання).

Нині відбувається процес розширення функцій закладу позашкільної освіти в громаді, що дозволяє розглядати його як центр соціокультурної діяльності. У зв'язку з цим ЗПО починає позиціонуватися як організатор, співорганізатор чи активний учасник святкової програми з відзначення державних свят, свят народного календаря у громаді (така програма може передбачати залучення музичних, вокальних та хореографічних колективів, організацію виставки декоративно-ужиткового мистецтва, науково-технічної творчості, ігри та розваги з використанням туристичного спорядження). Це хороша можливість для популяризації власної роботи та здобутків, розширення меж власної діяльності за рахунок залучення дорослого населення громади.

Відзначення соціального партнерства

Важливо практикувати заходи, де педагогічний колектив може висловити слова вдячності своїм партнерам, громадським

організаціям, активістам, волонтерам, представникам інших закладів освіти, установ та організацій, батькам вихованців, представникам органів влади за підтримку і допомогу в реалізації спільних освітніх, соціальних проектів. Це можна зробити, організувавши святковий концерт, підготувати пам'ятні сертифікати, дипломи, подяки, символічні подарунки, виготовлені дитячими руками. Варто до цього підійти творчо, а головне, зробити традиційним.

Законодавчо-нормативне забезпечення діяльності ЗПО в умовах воєнного стану

1. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності».

2. Указ Президента України «Про стратегію національно-патріотичного виховання».

3. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, Наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 527.

4. Про забезпечення освітнього процесу в закладах позашкільної освіти під час воєнного стану: лист Міністерства освіти і науки від 18.03.2022.

5. Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні: лист Міністерства освіти і науки України від 29.03.2022.

6. Наказ МОН від 07.02.2023 №119 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для закладів позашкільної освіти у 2023 році».

7. Лист ІМЗО від 21.03.2023 №21/08-397 «Про рекомендації щодо використання навчальної літератури та навчальних програм з позашкільної освіти».

Наказом Міністерства освіти і науки від 05 січня 2021 року №17 затверджено Типову освітню програму закладу позашкільної освіти. Типова освітня програма включає такі складові: загальні положення; вимоги до споживачів позашкільної освіти, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік освітніх компонентів (навчальні програми, форми організації позашкільної освіти, форми та методи діяльності здобувачів освіти, структура навчального закладу); загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання здобувачів позашкільної освіти, які відображаються в навчальних програмах і конкретизують результат навчання як формування компетентностей. (з урахуванням воєнного стану).

Заклади освіти можуть використовувати типові освітні програми або розробляти свої на основі типових освітніх програм.

Відповідно до означеного документа, заклад позашкільної освіти, інші суб'єкти освітньої діяльності мають право використовувати самостійно розроблені навчальні програми з позашкільної освіти, які схвалюються педагогічною радою закладу позашкільної освіти, іншого суб'єкта освітньої діяльності та затверджуються керівником ЗПО, керівником іншого об'єкта освітньої діяльності або уповноваженою керівником особою.

В освітній програмі має бути представлений корекційно-розвитковий складник, якщо в закладі здобувають освіту діти-переселенці. Залучення до позашкільної роботи з метою формування згуртованості дитячих колективів, придбання корисних навичок, обміном власним досвідом. Організація спільних творчих проектів, участь у благодійних акціях, організація майстер-класів. Якщо в закладі здобувають освіту діти з особливими освітніми потребами, необхідно встановити спеціальне обладнання, засоби навчання, розроблені програми, спеціальні завдання.

На основі освітньої програми ЗПО складає та затверджує річний план роботи закладу та навчальний план, що конкретизують організацію освітнього процесу.

Звертаю увагу на Наказ Державної служби якості України від 07 грудня 2020 року №01-11/78, яким затверджені методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах позашкільної освіти. Зокрема, в документі зазначається, що педагогічна рада ЗПО формує систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, включаючи систему та механізми забезпечення академічної доброчесності. З метою аналізу стану сформованості та функціонування внутрішньої системи рекомендую проводити самооцінювання власної діяльності.

Для самооцінювання доцільно використовувати наступні методи збору інформації: вивчення документації, опитування (анкетування, інтерв'ю), спостереження (за освітнім середовищем, за організацією освітнього процесу).

Результати самооцінювання доцільно розглянути та схвалити на засіданні педагогічної ради до початку нового навчального року. Їх варто також обговорити з представниками батьківської та учнівської громадськості. Інформація, отримана під час самооцінювання, може стати підґрунтям для внесення змін до стратегії розвитку ЗПО, визначення шляхів удосконалення освітніх та управлінських процесів й інших питань внутрішньої системи.

Актуальною проблемою для науки і практики, з огляду сучасних освітніх тенденцій, є розвиток STEM-освіти в ЗПО з урахуванням плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку природничо-математичної освіти до 2027 року.

до 2023/2024 навчального року

Організація освітнього процесу в закладах позашкільної освіти у 2023/2024 н.р.

Концепція визначає комплекс заходів, пов'язаних з формуванням і розвитком навичок науково-дослідницької та інженерної діяльності, винахідництва, підприємництва, ранньої професійної самовизначеності, популяризацією науково-технічних та інженерних професій. Тому необхідно передбачити:

- проведення конференцій, семінарів з питань використання новітніх методик STEM-освіти для педагогічних працівників;

- створення баз даних або інтерактивних карт закладу освіти, який впроваджує STEM-освіту, та їх постійно оновлювати.

- проведення конкурсів, турнірів, інтелектуальних змагань, літніх шкіл;

- підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань використання новітніх методик STEM-освіти;

- проведення профорієнтаційних заходів у форматі проєктів «Майбутній професії», тижнів з популяризації STEM-освіти;

- оновлення дизайну подвір'я, квіткових ділянок;

- упровадження та підтримка гуртків і секцій науково-технічного напрямку.

У контексті використання дистанційних технологій можна використовувати STEM-лабораторію МАНЛаб. Ресурс надає дистанційну й очну фахову методичну і технологічну допомогу в організації STEM-навчання здобувачів освіти. Лабораторія МАНЛабу спеціалізується на дослідженнях з фізики, хімії, біології, географії, астрономії, екології, мінералогії.

20 червня 2021 року набула чинності постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1187», якою затверджені у новій редакції Ліцензійні умови впровадження освітньої діяльності. Відповідно до зазначеного документа ліцензування освітньої діяльності у сфері позашкільної освіти може здійснюватись за рішенням засновника ЗПО. У разі прийняття такого рішення ЗПО має відповідати вимогам, що визначені розділом «Започаткування та впровадження освітньої діяльності у сфері позашкільної освіти» та подати відповідні документи до органу ліцензування за місцем реєстрації.

Згідно з наказом ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 10.06.2021 №55 «Про проведення моніторингового дослідження стану розвитку позашкільної освіти», впродовж 2021-2023 років проводилось моніторингове дослідження стану розвитку позашкільної освіти, участь у якому взяли заклади позашкільної освіти нашої області. Респондентам-педагогам ЗПО ставилося питання про вплив навчання на вибір майбутньої професії. Відповідно до результатів навчання в цих закладах майбутню професію обирали принаймні

20% вихованців. Отже, значна частина вихованців закладів позашкільної освіти вибирають свій майбутній фах під впливом знань і навичок, набутих ними в ЗПО.

Обласна цільова комплексна програма розвитку освіти Хмельницької області на 2021-2025 роки

Програма затверджена рішенням обласної ради від 24 вересня 2020 року №39-34/2020. У програмі визначені такі пріоритети:

Забезпечення доступності та якості освітніх послуг дітям та учнівській молоді.

Створення оптимальних умов для залучення дітей та учнівської молоді до навчання в гуртках, творчих об'єднаннях, секціях, клубів закладів позашкільної освіти.

Підвищення рівня освітнього, інформаційно-методичного забезпечення діяльності закладів позашкільної діяльності області.

Упровадження інноваційних технологій в освітній процес.

Організація освітнього процесу в закладах позашкільної освіти на гуманістичних засадах.

Удосконалення системи виховної роботи.

Утвердження патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України.

Покращення матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти.

Цільова програма національно-патріотичного виховання у Хмельницькій області на 2022-2023 роки (ріш. від 22.12.2021 р. №48-7/2021)

У програмі визначені такі пріоритети: формування української національної громадянської ідентичності; військово-патріотичне виховання; формування науково-методичних засад національно-патріотичного виховання; співпраця з інститутами громадянського суспільства щодо національно-патріотичного виховання. Реалізація програми дозволить популяризувати патріотизм та незламність українських воїнів у боротьбі з рашизмом, культурні та мистецькі традиції українського народу, стимулювати активну діяльність молодіжних громадських об'єднань, підвищити обізнаність дітей та молоді про видатних особистостей українського народу.

Програма може упроваджуватись на основі поєднання різних форм, методів, підходів і видів діяльності, які є оптимальними і доцільними для кожного окремого закладу позашкільної освіти. Важливо створити в закладі середовище, в якому

буде комфортно і затишно для всіх дітей, незалежно від їхнього віку, статі, здібностей і можливостей, а також запропонувати для них актуальні, сучасні види діяльності, які навчать їх критично мислити, бути активними та відповідальними за свою долю та долю своєї країни, зорієнтують у сучасному світі, дозволять сформувати позитивне ціннісне ставлення до себе, інших людей, природи і суспільства.

Рекомендуємо проводити діагностику сформованості ціннісних ставлень у вихованців під час реалізації програми, відстежувати динаміку змін. Отримані результати дозволять зробити висновок про результативність упровадження програми. Крім того така діяльність буде складовою заходів внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах позашкільля.

Конкурси фахової майстерності для педагогічних працівників ЗПО

З метою підтримки талановитих педагогів ЗПО, сприяння їх самореалізації та стимулювання подальшої творчої педагогічної діяльності щорічно проводиться проведений Всеукраїнський конкурс педагогічної майстерності працівників закладів позашкільної освіти «Джерело творчості» та рукописів навчально-методичної літератури та програм з позашкільної освіти за різними напрямками. Конкурси професійної майстерності – організаційна форма в системі науково-методичної роботи, в основу якої покладено метод професійного змагання. Пропонуємо орієнтовні теми конкурсів професійної майстерності, що можуть бути організовані в ОТГ, відділах, управліннях, департаментах освіти, закладах позашкільної освіти:

- найкращий науково-методичний проєкт;

- керівник гуртка року;

- найкращий методичний посібник, збірник із позашкільної освіти;

- брейн-ринг «Інноваційні форми і методи проведення гурткового заняття»;

- конкурс-презентація «Сучасні підходи до розвитку професійної компетентності педагога закладу позашкільної освіти».

Щорічно Хмельницьким обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти проводиться обласний конкурс навчально-методичних посібників «Освіта Хмельниччини на шляху реформування». У 2023 році науково-методична рада ХОІППО затвердила нові положення та умови конкурсу. Вони сприятимуть активізації, оновленню змісту та врахуванню вимог сучасної позашкільної освіти.

**Надія ОРЛОВСЬКА,
методистка з позашкільної
освіти Хмельницького ОІППО
імені А.Назаренка.**